

широко застосовуються різноманітні кільця [3-4]. Навіть серед фондових кілець можна виокремити суто «прикраси» збруї, і ті, що виконували функцію кріплення. Невеликі за діаметром кільця, зроблені з мідного сплаву, скоріш за все використовувалися як прикраси. Через них проходили наскрізні ремінці для закріплення на збруї. Кільця більшого діаметру зі слідами зносу говорять про їх використання як елементу кріплення.

В ході дослідження нами проведено атрибуцію знахідок, з'ясовано їх функціональне призначення, налагоджено стосунки зі спеціалістами кінного спорту. Залучення мережі Інтернет дозволило швидко знаходити інформацію, спілкуватися з дослідниками, віртуально вивчати експозиції музеїв.

Посилання

1. <http://forum.habor.ru/index.php?showtopic=143&st=0&p=1407&>
2. <http://museum.velizarjy.kiev.ua>
3. Кючарианц Д. А., Раскин А. Г. Гатчинский дворец // Гатчина: Художественные памятники. – СПб., 2001 – С. 92-96
4. Сигизмунд Герберштейн. Записки о Московитских делах. – СПб., 1908 – С. 250.

*Шемшученко Ю.С.
Інститут держави і права
ім. В.М.Корецького НАН України*

ДО ПИТАННЯ УТВОРЕННЯ МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА

Широко відомо, що право є великою соціальною цінністю. Воно забезпечує належний правопорядок у державі, регулює широкий спектр різноманітних суспільних відносин, захищає права і свободи громадян.

Історія розвитку права тісно пов'язана з виникненням і розвитком держави. Зараз у світі сформувалися різні системи права – романо-германська (континентальна), англо-саксонська, скандинавська, латиноамериканська, мусульманська, індуська, далекосхідна, звичаєвого права та деякі інші. Кожна країна обирає для себе ту або іншу систему права у залежності від її економічних, соціальних, антропологічних, історичних та інших особливостей. Разом з тим усі країни мають діяти як єдиний механізм відповідно до загальних норм і принципів міжнародного права.

Україна має багаті історико-правові традиції. Своїми коріннями вони сягають часів Київської Русі. Саме тоді з'явилися такі видатні пам'ятки вітчизняного права, як «Руська правда» Ярослава Мудрого, статuti Володимира Великого, договори Київської Русі з Візантією тощо.

Після занепаду Київської Русі українські землі на багато століть опинилися у складі інших сусідніх держав – Литви, Польщі, Росії. Це негативно позначилося на розвитку і української державності, і українського права. У цьому зв'язку свого часу побувала думка про те, що Україна до ХХ століття взагалі не мала ні своєї державності, ні свого права. Але для такої крайньої точки зору не було і немає достатніх підстав. На це ще у двадцятих роках минулого століття звернув увагу наш земляк, професор історії права М.Василенко. Він довів, що право може розвиватися як відносно самостійна категорія і в умовах «неповного» суверенітету державного утворення, входження його на засадах автономії до складу інших держав.

Саме це мало місце в Україні у часи Гетьманщини. У цей період, на думку М.Василенка, українське право набуло рис самостійної правової системи з її характерними особливостями, заснованими на місцевих звичаях¹.

Особливо плідним для розвитку українського права у частині Гетьманщини був його глухівський період. У Глухові, як резиденції кількох гетьманів і двох Малоросійських колегій, протягом майже всього ХVIII ст. відбувався нормотворчий процес. Гетьманами та Генеральною військовою канцелярією було видано десятки тисяч універсалів, декретів, ордерів, інструкцій та інших документів, якими регулювалися різноманітні сторони суспільного життя.

Тут же були проведені і перші кодифікаційні роботи з метою упорядкування і систематизації чинного українського права. Їх наслідками стали фундаментальні правові збірники (кодекси) – «Права, за якими судиться малоросійський народ» (1743 р.), «Суд і розправа в правах малоросійських» (1750 р.), «Екстракт малоросійських прав» (1786 р.) та ін. Ці збірники були підготовлені на високому професійному рівні і до наших днів залишаються важливими джерелами для вивчення українського права².

Подальший розвиток вітчизняної правової системи відбувався під впливом суспільно-політичних змін ХХ ст. Йдеться, зокрема, про Жовтневу революцію в Росії, добу Української Народної Республіки тощо. Потім був більш як 70-річний період радянської влади. У цей час право України було фактичним віддзеркаленням правової системи Союзу РСР.

Сучасний етап у розвитку українського права настав з проголошенням незалежності України у 1991 році. Зараз наша правова система розвивається за своїми власними закономірностями з урахуванням загальносвітового досвіду.

1. Див.: Василенко М.П. Вибрані твори: у 3 т. – К., 2006. – Т. 2. – С. 409-447.

2. Більш детально про це див.: Правознавча спадщина Глухівщини / за ред. Ю.С.Шемшученка. – К., 2008.

Багата на події історія розвитку українського права викликає зараз інтерес як у професіоналів, так і пересічних громадян. Але в Україні немає жодного музею, який би висвітлював цю тематику. На мій погляд, настав час звернути увагу на це питання, якщо ми дійсно збираємося жити у правовій державі. Очевидно, що такий музей доцільно утворити у Києві. Що ж стосується Глухова, то тут варто було б відкрити філію київського музею, зважаючи на визначну роль міста у становленні українського права часів Гетьманщини. Це питання, як відомо автору, знаходить підтримку місцевої влади, юридичної громадськості, науковців Глухівського державного педагогічного університету ім.О.Довженка.

*Шумара Т.О.
Шосткинський державний краєзнавчий музей,
відділ "Музей І.М.Кожедуба"*

МУЗЕЙ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ

Музеї – це осередки історії, які відроджують, зберігають та примножують славу України, пам'ять про видатних людей та їх надбання, відображають шлях розвитку держави, повертають живих в роки

юності, виховують нове покоління для нашого майбутнього.

Сучасне музеєзнавство є науковою дисципліною, яка розглядає різноманітні проблеми, серед яких слід відокремити такі, як зміст та цілі музейної діяльності, професійні методики та прийоми формування музейних фондів, їх зберігання та створення експозицій.

Вагомий вплив на музейну практику здійснює широке застосування сучасних інформаційних технологій. Показ музеїв в мережі Інтернет змушує їх вчитися бачити себе з іншого боку, шукати свій імідж.

Великі можливості для аналізу та узагальнення надає впровадження відеокон'ютерних технологій в музейні інформаційні системи та експозиції. Кожне відвідування музею глибоко впливає на людину, формує його світогляд та розширює межі світосприйняття.

Сучасний музей – модель соціально-культурного явища. Нові форми роботи з аудиторією, соціально-орієнтовані проекти музеїв повинні шляхом нової інтерпретації культурного та художнього спадку впливати на засвоєння людиною певних знань, норм, цінностей, що дають їй змогу функціонувати в якості повноправного члена суспільства. Музей як цілісний соціокультурний комплекс, використовуючи традиційні та інноваційні форми та методи проведених музейних заходів, включаючи в себе роботу з експозиціями, архівами, сховищами, бібліотечним книжковим фондом,



Музей І.М. Кожедуба. Фрагмент експозиції